

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้น

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ควบคุมยุทธภัณฑ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

อ.พ.(ร) ๗/๒๕๖๔

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

www.senate.go.th

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้นของร่างพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๓ และได้เข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๔

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้นของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้น เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาในเบื้องต้น ทั้งนี้ ก่อนที่ สภาผู้แทนราษฎรจะลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และเสนอให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้น

จัดทำโดย

นายรัช ภาสขุ	เลขาธิการวุฒิสภา
ร้อยตำรวจเอกหญิง วิรัชญา ประสพสุข	รองเลขาธิการวุฒิสภา
นายทศพร แยมวงษ์	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นายโสภณ ชาทบุษย์จารุ	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๒
นางสาวสุธีรา จินายน	นิติกรชำนาญการ
นางสาวจิตรกาน เจียรตระกูล	วิทยากรชำนาญการ
นางสิริกันย์ ส่องแสง	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวรัตติกานต์ น้อยนวม	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางกาญจนา ผลาชีวะ	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นายพัลลภ วงศ์พานิช	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๕๘๑๑

ร่างพระราชบัญญัติ
ควบคุมยุทธภัณฑ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ^๑

๑. เหตุผลที่จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑.๑ การเสนอร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๓ และได้เข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุม สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๔

๑.๒ สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม (พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล) ได้แถลงถึง หลักการและเหตุผล พร้อมทั้งได้กล่าวถึงสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

หลักการคือ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมซึ่งเป็นรัฐมนตรีผู้รักษาการ ตามพระราชบัญญัตินี้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕)

(๒) กำหนดให้การขออนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต และการขอรับใบอนุญาต ใบอนุญาต เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง และแก้ไขเพิ่มเติม อายุใบอนุญาต (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕ วรรคสาม มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๘ วรรคสอง)

(๓) กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีบัญชีรับจ่ายยุทธภัณฑ์และรายงานให้ ปลัดกระทรวงกลาโหมทราบทุกเดือน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๔)

^๑ สามารถสืบค้นเอกสารแนบระเบียบวาระ เอกสารประกอบการพิจารณา บันทึกการประชุมในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ และบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้จากเว็บไซต์ E-Library ห้องสมุด อิเล็กทรอนิกส์ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร <http://library2.parliament.go.th/library/home.html> หรือสแกนข้อมูลผ่าน QR CODE หมายเลข ๑ ถึง ๔ ในหน้าที่ ๙ และหน้าที่ ๑๐

(๔) กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตสามารถแสดงสำเนาภาพถ่ายใบอนุญาตหรือแสดงใบอนุญาตโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ (เพิ่มมาตรา ๒๑ วรรคสาม และมาตรา ๓๐ (๑) วรรคสอง)

(๕) ปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติ

สำหรับเหตุผลที่จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ กำหนดให้มีการจัดทำบัญชีรับจ่ายยุทธภัณฑ์ประจำปีโดยไม่ได้กำหนดให้ต้องรายงานให้ปลัดกระทรวงกลาโหมทราบ ทำให้การตรวจสอบยุทธภัณฑ์ไม่ตรงกับจำนวนที่แท้จริงในปัจจุบัน สมควรกำหนดมาตรการในการควบคุมยุทธภัณฑ์และมีข้อมูลเกี่ยวกับยุทธภัณฑ์ที่เป็นปัจจุบัน โดยกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีบัญชีรับจ่ายยุทธภัณฑ์และรายงานให้ปลัดกระทรวงกลาโหมทราบทุกเดือน ทั้งนี้ เพื่อให้การควบคุมยุทธภัณฑ์มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเพื่อรักษาความปลอดภัยสาธารณะและรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้สมควรขยายอายุของใบอนุญาตดังกล่าวเพื่อเอื้ออำนวยต่อการประกอบกิจการของผู้รับใบอนุญาตและเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ยื่นคำขอดำเนินการต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ จึงกำหนดให้การขออนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต และการขอรับใบแทนใบอนุญาต เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง และกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตสามารถแสดงสำเนาภาพถ่ายใบอนุญาตหรือแสดงใบอนุญาตโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ รวมทั้งปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติให้ทันสมัยอยู่เสมอและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้ยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมซึ่งเป็นรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประเภทต่าง ๆ ใบแทนใบอนุญาต และการต่ออายุใบอนุญาตได้ไม่เกินอัตราตามบัญชี ๑ ท้ายร่างพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การจัดเก็บค่าธรรมเนียมมีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบัน และเมื่อสภาพเศรษฐกิจของประเทศในอนาคตเปลี่ยนแปลงไป ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมดังกล่าวใหม่ได้ แต่ต้องไม่เกินอัตราค่าธรรมเนียมขั้นสูงตามบัญชี ๒ ท้ายร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยอาจใช้อัตราค่าธรรมเนียมตามบัญชี ๑ เป็นฐานในการปรับอัตราค่าธรรมเนียมให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจได้ทุก ๕ ปี ทั้งนี้ ตามสูตรคำนวณซึ่งผู้แทน

ร่างพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

กระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทยร่วมกันกำหนด (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕ ร่างมาตรา ๑๐ และร่างมาตรา ๑๑)

(๒) กำหนดให้ใบอนุญาตต่าง ๆ ที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ใช้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต แต่มิให้กำหนดเกิน ๓ ปีนับแต่วันออกใบอนุญาต (ร่างมาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง) พร้อมทั้งกำหนดให้การขออนุญาต การอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การขอรับใบแทนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต สามารถดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง (ร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕ วรรคสาม ร่างมาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖ วรรคสอง และร่างมาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘ วรรคสอง)

(๓) กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตสามารถแสดงสำเนาภาพถ่ายใบอนุญาตหรือแสดงใบอนุญาตโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ต่อพนักงานศุลกากรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่แทนการแสดงใบอนุญาตได้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้รับใบอนุญาต (ร่างมาตรา ๕ เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๑ วรรคสาม และร่างมาตรา ๙ เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๐ (๑) วรรคสอง)

(๔) กำหนดมาตรการในการควบคุมและกำกับยุทธภัณฑ์ให้เข้มงวดและรัดกุมยิ่งขึ้น

- กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๗^๒ ต้องจัดให้มีบัญชีรับจ่ายยุทธภัณฑ์ และต้องเก็บรักษาบัญชีดังกล่าวไว้ พร้อมทั้งจะแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจสอบรวมทั้งให้ส่งสำเนาบัญชีรายงานให้ปลัดกระทรวงกลาโหมทราบทุกเดือน โดยจะส่งสำเนาบัญชีนั้นโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ อย่างไรก็ตาม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมอาจประกาศยกเว้นการดำเนินการดังกล่าวให้ผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นเกษตรกรหรือผู้ใช้ยุทธภัณฑ์รายย่อยบางประเภทได้ (ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๔)

^๒ พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาตรา ๑๗ บัญญัติไว้ว่า

“มาตรา ๑๗ ประเภทของใบอนุญาตมีดังนี้

(๑) ใบอนุญาตสั่งเข้ามา

(๒) ใบอนุญาตนำเข้า

(๓) ใบอนุญาตผลิต

(๔) ใบอนุญาตมี

ใบอนุญาตสั่งเข้ามาให้คุ้มกันถึงผู้นำเข้ามาซึ่งยุทธภัณฑ์ตามใบอนุญาตสั่งเข้ามาด้วย”

๒. การอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ภายหลังจากที่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม (พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล) ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรแล้ว มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๒.๑ เมื่อพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ ข้อ ๘.๑ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ที่ระบุว่า “เป็นการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ.....” และข้อ ๘.๓ ผลกระทบต่อความมั่นคง ที่ระบุว่า “การเพิ่มเติมการปฏิบัติของผู้รับใบอนุญาต โดยต้องจัดให้มีบัญชีรับจ่ายยุทธภัณฑ์ และรายงานให้กระทรวงกลาโหมทราบทุกเดือน เพื่อรักษาความปลอดภัยสาธารณะและรักษาความมั่นคงของประเทศ เนื่องจากปัจจุบันมีการนำยุทธภัณฑ์ไปใช้อย่างกว้างขวางมากขึ้น ซึ่งการเพิ่มการปฏิบัตินี้จะทำให้สามารถควบคุมยุทธภัณฑ์ได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ.....”^๓ แล้ว เห็นว่าอาจไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่ไม่มีการทำสงครามเหมือนในอดีต หากแต่จะใช้ยุทธภัณฑ์ในทางการค้ามากกว่า

๒.๒ ตามพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาตรา ๔^๔ ได้กำหนดบทนิยามของคำว่า “ยุทธภัณฑ์” หมายความว่า “อาวุธ เครื่องอุปกรณ์ของอาวุธ สารเคมี สารชีวภาพ วัสดุแก๊มมันตรังสี วัสดุนิวเคลียร์ ยานพาหนะ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ ที่อาจนำไปใช้ในการรบหรือการสงครามได้....” อย่างไรก็ตาม มีสิ่งของบางอย่าง เช่น ลวดหนาม เครื่องมือสื่อสาร เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ โดรน หรือแม้กระทั่งการดัดแปลงรถเก่าหรือเครื่องบินเก่าให้สามารถยิงโจมตีได้ ก็อาจเข้าลักษณะของยุทธภัณฑ์ซึ่งผู้ผลิตอาจต้องถูกควบคุมโดยการกำหนดให้ต้องขออนุญาตในการผลิต

^๓ รายละเอียดของรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการตราพระราชบัญญัตินี้ สามารถสแกนข้อมูลผ่าน QR CODE หมายเลข ๑ ในหน้าที่ ๙

^๔ พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาตรา ๔ บัญญัติไว้ว่า

“มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ยุทธภัณฑ์” หมายความว่า อาวุธ เครื่องอุปกรณ์ของอาวุธ สารเคมี สารชีวภาพ วัสดุแก๊มมันตรังสี วัสดุนิวเคลียร์ ยานพาหนะ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ ที่อาจนำไปใช้ในการรบหรือการสงครามได้ ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา ๗

ฯลฯ

ฯลฯ”

นอกจากนี้ ในปัจจุบันมีหลายประเทศที่อนุญาตให้ประชาชนมียุทธภัณฑ์บางอย่าง เช่น แก๊สน้ำตา สเปรย์พริกไทย โดยสามารถสั่งซื้อผ่านเว็บไซต์ต่าง ๆ ได้ ซึ่งหากมีการสั่งซื้อยุทธภัณฑ์ ด้วยวิธีการดังกล่าวเข้ามาในประเทศไทยก็จะต้องไม่มีการรายงานให้ปลัดกระทรวงกลาโหมได้รับทราบ

๒.๓ ควรมีการติดสัญลักษณ์หรือรหัสติดตาม (Tracking) บนยุทธภัณฑ์ ตั้งแต่เริ่มต้น กระบวนการผลิตจนถึงการจำหน่ายหรือทำลายเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการดัดแปลงยุทธภัณฑ์ และต้องเปิดเผยข้อมูลยุทธภัณฑ์ให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ด้วย

๒.๔ เครื่องทำหมอกควันถือว่าเป็นยุทธภัณฑ์ชนิดหนึ่ง แต่กลับมีการนำไปใช้ในการแสดงหรือการจัดงานต่าง ๆ อย่างแพร่หลาย กรณีเช่นนี้จะต้องมีการขอใบอนุญาตด้วยหรือไม่ หากต้องมีการขอใบอนุญาตอาจเป็นการเพิ่มเงื่อนไขในการเจรจาให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเรียกร้องสินบนได้

๒.๕ การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมขึ้นสูงตามร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕ วรรคสาม ประกอบกับบัญชี ๒ ท้ายร่างพระราชบัญญัตินี้ มีหลักเกณฑ์ในการคิดคำนวณอย่างไร และ “ใบอนุญาตสั่งเข้ามา” แตกต่างจาก “ใบอนุญาตนำเข้า” อย่างไร

๒.๖ การกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตต้องส่งสำเนาบัญชีรับจ่ายยุทธภัณฑ์รายงานให้ปลัดกระทรวงกลาโหมทราบทุกเดือนนั้นอาจเป็นการสร้างภาระให้แก่ผู้รับใบอนุญาต ดังนั้น กระทรวงกลาโหมจึงควรสร้างแพลตฟอร์มดิจิทัลขึ้น เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตสามารถส่งสำเนาบัญชีรับจ่ายยุทธภัณฑ์ดังกล่าวผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ตามร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๔ อันเป็นการอำนวยความสะดวกและลดภาระให้แก่ผู้รับใบอนุญาต อย่างไรก็ตาม การที่จะดำเนินการ เช่นว่านั้นได้จำเป็นต้องใช้งบประมาณในการลงทุน ซึ่งค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บได้จากใบอนุญาต ประเภทต่าง ๆ ก็เป็นส่วนหนึ่งของงบประมาณที่จะนำมาลงทุนด้วยเช่นเดียวกัน แต่ตลอดระยะเวลา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๓ กระทรวงกลาโหมกลับจัดเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าวได้ เดือนละประมาณ ๓๕๐,๐๐๐ บาท เท่านั้น

๒.๗ การขยายอายุใบอนุญาตประเภทต่าง ๆ ตามร่างมาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖ จากเดิมที่กำหนดให้มีอายุไม่เกิน ๑ ปี เป็นมีอายุไม่เกิน ๓ ปี เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการในการผลิตและนำเข้ายุทธภัณฑ์ให้สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่องและลดภาระในการขอต่ออายุใบอนุญาต อย่างไรก็ตาม การขอต่ออายุใบอนุญาตดังกล่าวกลับยังไม่มีข้อกำหนด รายละเอียดไว้อย่างชัดเจน เพราะต้องดำเนินการออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาเสียก่อน ดังนั้น เพื่อป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ใช้ดุลพินิจจนเกิดการเรียกร้องสินบน

จากผู้ประกอบการและเพื่อไม่ให้เกิดความลักลั่นในการกำหนดอายุใบอนุญาตที่ต่ออายุแตกต่างกัน จึงควรกำหนดให้ชัดเจนในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ว่าให้ใบอนุญาตที่ต่ออายุมีกำหนดอายุไม่เกิน ๓ ปี เท่ากับอายุของใบอนุญาตฉบับแรก

๒.๘ ตามพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้กระทรวงกลาโหมมีหน้าที่ในการออกใบอนุญาตประเภทต่าง ๆ แต่ผู้ที่ต้องไปจับกุมผู้กระทำการฝ่าฝืนหรือกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ กลับเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ

๒.๙ ค่าธรรมเนียมที่กระทรวงกลาโหมเรียกเก็บจากผู้ขอใบอนุญาตประเภทต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาประมาณ ๓๔ ปีที่ผ่านมา นั้น กระทรวงกลาโหมได้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน หรือค่าธรรมเนียมดังกล่าวเป็นเงินนอกงบประมาณของกระทรวงกลาโหม ทั้งนี้ หากค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บนั้นเป็นเงินนอกงบประมาณ ก็ควรกำหนดในร่างพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นเงินที่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินต่อไป

๓. การตอบชี้แจง

เมื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปรายเสร็จแล้ว รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม (พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล) และเจ้ากรมการอุตสาหกรรมทหาร (พลโท เอกชัย หาญพูนวิทยา) ได้ตอบชี้แจง ดังนี้

๓.๑ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม (พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล) ได้ตอบชี้แจงสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

(๑) ตามพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาตรา ๑๒ กำหนดให้มีคณะกรรมการควบคุมยุทธภัณฑ์ทำหน้าที่ให้คำวินิจฉัยชี้ขาดแก่ส่วนราชการ องค์การของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจว่า อาวุธ เครื่องอุปกรณ์ของอาวุธ สารเคมี สารชีวภาพ วัสดุแก๊สมันตรังสี วัสดุนิวเคลียร์ ยานพาหนะ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ใดเป็นยุทธภัณฑ์หรือไม่^๕ และตามมาตรา ๖ บัญญัติว่า พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่ยุทธภัณฑ์ที่กำหนด เช่น ยุทธภัณฑ์ของราชการทหารหรือตำรวจ

^๕ พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาตรา ๑๒ บัญญัติไว้ว่า

“มาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่

(๑) ให้คำวินิจฉัยชี้ขาดแก่ส่วนราชการ องค์การของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจว่าอาวุธ เครื่องอุปกรณ์ของอาวุธ สารเคมี สารชีวภาพ วัสดุแก๊สมันตรังสี วัสดุนิวเคลียร์ ยานพาหนะ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ใดเป็นยุทธภัณฑ์หรือไม่

ฯลฯ

ฯลฯ”

ยุทธภัณฑ์ของส่วนราชการ องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือสภาอากาศไทย ยุทธภัณฑ์ประจำอากาศยานหรือเรือเดินทะเลตามปกติที่ได้แสดงและให้พนักงานศุลกากรตรวจตามกฎหมายแล้ว ยานพาหนะและยุทธภัณฑ์ประจำยานพาหนะที่ใช้เพื่อการรบของต่างประเทศ ซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรโดยทางราชการ^๖

(๒) พระราชบัญญัตินี้จะช่วยอำนวยความสะดวกและลดภาระให้แก่ประชาชน เพราะจะมีการนำระบบเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ในการดำเนินการ ทั้งนี้ เพื่อให้การควบคุมยุทธภัณฑ์มีความรัดกุมและรอบคอบตลอดจนทันสมัยมากยิ่งขึ้น

(๓) การเคลื่อนย้ายยุทธภัณฑ์ที่มีการขออนุญาตจะมีการติดระบบระบุตำแหน่งบนพื้นโลก (GPS) และนำแพลตฟอร์มดิจิทัลมาใช้ในการติดตาม กำหนดพื้นที่ และรายงานการเคลื่อนย้ายยุทธภัณฑ์ดังกล่าวด้วย

(๔) แม้เจ้าหน้าที่ตำรวจจะเป็นผู้มีหน้าที่ดำเนินการจับกุมผู้กระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ แต่เจ้าหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมก็มีการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในระหว่างดำเนินการ โดยการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อให้การควบคุมยุทธภัณฑ์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและสามารถตรวจสอบยุทธภัณฑ์ได้อีกด้วย

^๖ พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาตรา ๖ บัญญัติไว้ว่า

“มาตรา ๖ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่

(๑) ยุทธภัณฑ์ของราชการทหารหรือตำรวจ

(๒) ยุทธภัณฑ์ของส่วนราชการ องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือสภาอากาศไทย ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๓) ยุทธภัณฑ์ประจำอากาศยานหรือเรือเดินทะเลตามปกติที่ได้แสดงและให้พนักงานศุลกากรตรวจตามกฎหมายแล้ว

(๔) ยานพาหนะและยุทธภัณฑ์ประจำยานพาหนะที่ใช้เพื่อการรบของต่างประเทศ ซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรโดยทางราชการ

(๕) อาวุธซึ่งผู้ได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน มีไว้ในครอบครองโดยได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน

ถ้ายุทธภัณฑ์หรืออาวุธตามมาตรา นี้ใช้พลังงานนิวเคลียร์ หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกันตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ต้องแจ้งให้ปลัดกระทรวงกลาโหมทราบตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด”

(๕) การกำหนดอายุใบอนุญาตที่ขอต่ออายุไว้ไม่เกิน ๓ ปีนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายอื่น แต่ถ้าเป็นการนำยุทธโศภณไปประกอบวัตถุระเบิดอาจจะกำหนดใบอนุญาตน้อยกว่า ๓ ปี เพื่อให้การควบคุมยุทธภัณฑ์มีความรัดกุมมากยิ่งขึ้น

(๖) การเก็บค่าธรรมเนียมที่ผ่านมานั้น กระทรวงกลาโหมเก็บค่าธรรมเนียมไม่เกิน อัตราค่าธรรมเนียมที่กำหนดไว้ท้ายพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ส่วนที่กำหนด อัตราค่าธรรมเนียมขึ้นสูงตามร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕ วรรคสาม ประกอบกับบัญชี ๒ ท้ายร่างพระราชบัญญัตินี้ เป็นจำนวน ๒ เท่าของอัตราค่าธรรมเนียมตามบัญชี ๑ ท้ายร่างพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้ผู้มีหน้าที่ในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใช้เป็นกรอบในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและภาวะเงินเฟ้อในทุก ๕ ปี

(๗) ค่าธรรมเนียมที่กระทรวงกลาโหมเก็บจากผู้ขอใบอนุญาตประเภทต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาประมาณ ๓๔ ปีที่ผ่านมา นั้น ได้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

๓.๒ เจ้ากรมการอุตสาหกรรมทหาร (พลโท เอกชัย หาญพูนวิทยา) ได้ตอบชี้แจง ดังนี้

(๑) “ใบอนุญาตสั่งเข้ามา” ใช้ในกรณีที่ผู้ประกอบการเป็นผู้ส่งยุทธภัณฑ์ จากต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ส่วน “ใบอนุญาตนำเข้า” ใช้ในกรณีที่ ผู้เดินทางจากต่างประเทศนำยุทธภัณฑ์ติดตัวเข้ามาในประเทศไทยหรือเป็นอุปกรณ์ที่นำมาสาธิต หรือนำมาใช้ในงานวิจัยในจำนวนน้อย

(๒) กรมการอุตสาหกรรมทหารเก็บค่าธรรมเนียมจากใบอนุญาตประเภทต่าง ๆ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้จำนวนประมาณ ๑,๖๐๐,๐๐๐ บาท ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้จำนวนประมาณ ๑,๔๐๐,๐๐๐ บาท และปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้จำนวนประมาณ ๑,๘๕๐,๐๐๐ บาท และค่าธรรมเนียม ดังกล่าวก็ได้้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินทั้งหมด อย่างไรก็ตาม เมื่อร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผล ใช้บังคับเป็นกฎหมายแล้วจะมีการออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมของใบอนุญาต ประเภทต่าง ๆ ต่อไป

(๓) เมื่อคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๓ เรื่อง แนวทาง การทบทวนอัตราค่าธรรมเนียมในการอนุมัติ อนุญาต ของทางราชการ ตามที่สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเสนอ โดยในส่วนของค่าธรรมเนียม “ใบคำขอและใบแทน” ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณารายได้จากการจัดเก็บค่าธรรมเนียมกับต้นทุน หากรายได้จากการ จัดเก็บค่าธรรมเนียมต่ำกว่าต้นทุนในการดำเนินการ ให้หน่วยงานของรัฐยกเลิกการจัดเก็บ

เนื่องจากไม่คุ้มค่าต่อการดำเนินการของภาครัฐ^๗ แล้ว ทางกรมการอุตสาหกรรมทหารก็ไม่ได้เก็บค่าธรรมเนียมคำขอ^๘ เนื่องจากเห็นว่าไม่คุ้มทุน (ตามบัญชี ๑ อัตราค่าธรรมเนียมท้ายร่างพระราชบัญญัตินี้ ไม่มีการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมคำขอ ตามที่กำหนดไว้ในบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐) อย่างไรก็ตาม มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว กำหนดแนวทางการทบทวนการจัดเก็บค่าธรรมเนียมในส่วนของ “ใบอนุญาต” โดยให้หน่วยงานของรัฐจัดเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตที่เกี่ยวข้องกับวัตถุอันตรายต่อไป ทั้งนี้ เนื่องจากต้องใช้เป็นหลักฐานยืนยันทางกฎหมาย และอาจเกี่ยวข้องกับอนุสัญญาระหว่างประเทศ รวมทั้งเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและเป็นหลักฐานสำหรับใช้ในการตรวจสอบและควบคุมอันเป็นไปตามมาตรฐานสากล

๔. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ

มติ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เมื่อวันพุธที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๔ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่หนึ่งรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ด้วยคะแนนเสียง ๒๙๘ เสียง ไม่รับหลักการ ไม่มี งดออกเสียง ๑ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง ๒ เสียง และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๒๕ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สอง ชั้นคณะกรรมการธิการกำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน

๑. ร่างพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ซึ่งเป็นเอกสารแนบระเบียบวาระ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

วันพุธที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๔

<http://edoc.parliament.go.th/Meeting/MeetingViewer.aspx?id=679>

^๗ รายละเอียดโปรดดูที่ <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/25576>

^๘ อัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐

“(๑) คำขอ ฉบับละ ๒๐ บาท

ฯลฯ

ฯลฯ”

<p>๒. เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ควบคุมยุทธภัณฑ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ของสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๔ https://dl.parliament.go.th/handle/lirt/573158</p>	 Scan me ๒
<p>๓. บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๔ http://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse_dll_x.php?aid=9748&mid=4269</p>	 Scan me ๓
<p>๔. บันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๔ http://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse_dll_x.php?aid=9750&mid=4269</p>	 Scan me ๔
<p>๕. พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ https://www.krisdika.go.th/librarian/get?sysid=832694&ext=htm</p>	 Scan me ๕